

Aan de leden van de gemeenteraad Achtkarspelen

Dossiernummer : n.v.t.
Stuknummer : n.v.t.
Behandeld door : R.G. Schievink
Email : gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief/mail van

Uw kenmerk

Bijlage

Verzenddatum

29 oktober 2019

Onderwerp

Zienswijze college van B&W op het Initiatiefvoorstel Rookvrije Generatie

Geachte leden van de raad,

De fractie van GroenLinks heeft een initiatiefvoorstel 'Rookvrije Generatie' ingediend. Het college van B&W wil de raad in zijn overweging met betrekking tot dit initiatief de volgende reactie meegeven.

In het algemeen vinden wij het gedachtegoed achter het initiatief sympathiek. Wij zijn ons ervan bewust dat met het minderen van middelengebruik er veel gezondheidswinst is te behalen. We zien op dat gebied momenteel meerdere ontwikkelingen die meebewegen in dit vraagstuk en welke van invloed zijn op onze advisering en zienswijze:

Nationaal Preventieakkoord

In november 2018 is het Nationaal Preventieakkoord aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Het akkoord is gesloten met een groot aantal partijen, zoals (koepelorganisatie van) patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, sportbonden, bedrijven, fondsen, onderwijs, maatschappelijke organisaties en de Rijksoverheid. Het Nationaal Preventieakkoord richt zich op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Dat doen zij met bindende afspraken in drie deelakkoorden. Voor elk van de onderwerpen staan stapsgewijze SMART geschreven maatregelen in het akkoord opgenomen. Het concrete doel is dat in 2040 geen kind meer begint met roken. Van de volwassenen rookt nog maar 5 procent, nu is dat 23 procent. En geen enkele vrouw rookt meer als ze zwanger is, nu is dat 9 procent.

Enkele maatregelen die in het preventieakkoord staan om in 2040 een rookvrije generatie te hebben:

- De Rijksoverheid wil vanaf 1 april 2020 de accijns op tabak verhogen, zodat een pakje met 20 stuks in 2020 € 1 duurder wordt.
- Vanaf 2020 zijn sigaretten, shag, sigaren, e-sigaretten en aanverwante producten niet meer te zien bij de verkooppunten. Bijvoorbeeld in supermarkten. Ook krijgen de verpakkingen dezelfde donkergroen-bruine kleur.
- Vanaf het schooljaar 2020/2021 zijn alle schoolterreinen rookvrij.
- Vanaf 2020 zijn alle kinderboerderijen en alle kinderopvanglocaties rookvrij.
- Vanaf 2020 leggen zorgverzekeraars geen eigen risico meer op bij eerstelijns stoppen-met-rokenprogramma's.
- Vanaf 2025 zijn alle speeltuinen en bijna alle sportverenigingen rookvrij.
- Vanaf 2025 zijn alle zorginstellingen rookvrij.

Het RIVM¹ heeft op basis van de maatregelen in het Nationaal Preventieakkoord een quickscan voor de Rijksoverheid uitgevoerd en beoordeeld dat op het deelterrein van roken een rookvrije generatie in het verschiet ligt. Met de maatregelen zoals ze zijn opgenomen in het Nationaal Preventieakkoord, mogelijk te zijner tijd op doelgroep wat bij- en/of aangescherpt, zal de ambitie om een rookvrije generatie per 2040 te bewerkstelligen, worden gehaald.

Provinciaal Preventieakkoord

In navolging van dat nationale akkoord wordt er nu ook gewerkt aan een Fries preventieakkoord. Dat wordt gedaan onder aanvoering van GGD Fryslân. De bedoeling is dat er meer samenhang komt tussen de projecten die al lopen, zoals Nuchter over Gewicht, Nuchtere Fries, Rookvrije Generatie, Friese beweegakkoord, Kansrijke start, Gezonde School en JOGG. De projecten zullen meer worden afgestemd op leeftijd en er zal één programma van worden gemaakt. De ambitie is dat het Friese akkoord na de herfst klaar is, zodat het in het eerste kwartaal 2020 ondertekend kan worden. Het Nationaal Preventieakkoord is de basis voor het provinciale akkoord.

Nota gemeentelijk gezondheidsbeleid 2020-2024

De huidige nota gemeentelijk gezondheidsbeleid is aflopend. In het 2de kwartaal 2020 staat de vaststelling van de nieuwe gezondheidsnota gepland. De bindende afspraken in de deelakkoorden van het nationale en provinciale preventieakkoord zullen daarin verwerkt worden. Het middelengebruik, waaronder roken, zal één van de pijlers gaan worden. Met het nieuwe gezondheidsbeleid willen we integraal vraagstukken oppakken en organiseren. Denk daarbij bv. aan schulden, werkloosheid of eenzaamheid. Als uitwerking van de nieuwe nota gemeentelijk gezondheidsbeleid en het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelengebruik² zal er een uitvoeringsplan opgesteld gaan worden. In het uitvoeringsplan zullen acties beschreven worden die bijdragen aan het hoofddoel, terugdringen van alcohol- en middelengebruik. Daarin is al toegezegd om na te denken over 'hoe jongeren te betrekken' bij deze vraagstukken. De jongerenraad heeft al aangegeven hier graag een rol in te willen spelen.

Wat gebeurt er (al) in Achtkarspelen

Naast bovengenoemde acties waarin we de beleidslijn en activiteiten willen borgen, worden er in Achtkarspelen ook al diverse acties op andere gebieden met betrekking tot het stimuleren van gezond leefgedrag ingezet.

¹ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

² Vastgesteld door de raad op 6 juni 2019

In oktober jl. is vanuit de gemeente Achtkarspelen een brief aan de sportverenigingen verstuurd waarin is aangekondigd dat de binnensport accommodaties, in beheer van Achtkarspelen, vanaf 1 november 2019 geheel rookvrij worden maakt. Binnen mocht al niet meer gerookt worden. Vanaf 1 november mag ook bij de entrees en 5 meter rondom de accommodaties niet meer gerookt worden.

Het betreffen de volgende accommodaties: zwembad de Kûpe en de sporthallen De Houtmoune in Buitenpost, de Fûgelkamp in Harkema en de Surventohal in Surhuisterveen. We willen de kinderen in Achtkarspelen een gezonde en veilige omgeving bieden. Achtkarspelen wil daarmee het goede voorbeeld geven. Daarnaast is besloten het gemeentehuis rookvrij te maken met speciale rookplekken buiten het gemeentehuis.

Vanuit gezondheid worden 'gezonde scholen' op diverse manieren gestimuleerd, bijvoorbeeld door middel van watertappunten, gezonde kantines en sportstimulering. De gemeente ondersteunt de scholen hierin. Daarnaast zijn er enkele scholen die op eigen initiatief hebben besloten schoolpleinen rookvrij te maken, waaronder het Lauwers College. Zij sorteren daarmee voor op de maatregelen van het Nationaal Preventieakkoord. Ook komt de GGD op de basisscholen en het voortgezet onderwijs voorlichting geven over middelengebruik.

Naast de scholen zijn ook de sportverenigingen proactief. Op een aantal sportparken in de gemeente hebben de sportverenigingen zelf regels opgesteld ten aanzien van roken. Afspraken over roken in de kantine zijn er al, een aantal heeft dit nu ook rondom de velden afgesproken. Het terrein van VV Buitenpost is bijvoorbeeld voortaan 's ochtends rookvrij.

Zienswijze college

De fractie GroenLinks wil met het initiatiefvoorstel een versnelling en verzwaring met betrekking tot het ontmoedigen van roken bewerkstelligen door interventies vanuit de gemeente. Deze interventies zijn vergaand; rookverboden op openbare wegen rondom scholen, aanpassing van de APV en voorwaarden aan subsidieverlening. Daarnaast zal er handhavend opgetreden worden.

Het college intervenueert daarentegen vanuit de ruimte die er nu is en vanuit de huidige beleidslijn. We zien dat hier ook de gewenste bewegingen uit ontstaan. We zien dat partijen verleid worden om dit vraagstuk proactief op te pakken. Daar is de gemeente blij mee en stimuleert dit. Om een rookvrije generatie te laten slagen is bewustwording en breed draagvlak nodig, acties vanuit burger- en verenigingsinitiatief dragen daar volop aan bij. We werken op dit terrein aan bewustwording, in plaats van handhaving. Een gezonde leefstijl moet gemakkelijk en gewoon worden.

Het college wil dit vraagstuk integraal oppakken, zoals ook in de lijn van de Rijksoverheid en de provincie. Middelengebruik, waaronder roken, zal in de nieuwe nota gemeentelijk gezondheidsbeleid 2020-2024 een speerpunt gaan worden. We geloven in de integrale aanpak.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

mr. drs. E.H.C. van der Laan

mr. O.F. Brouwer